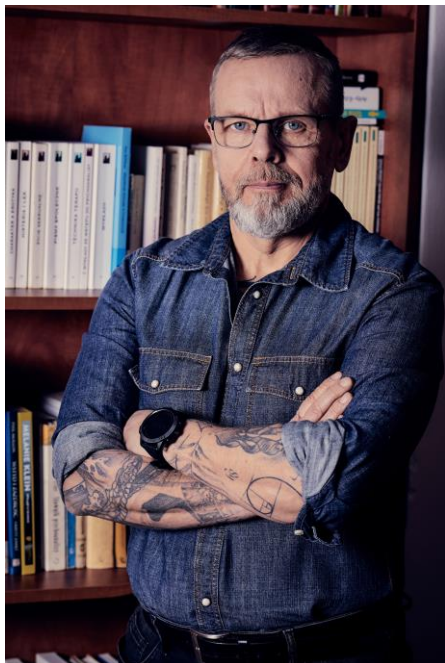

mgr Rafał Pniewski

„Miłość i śmierć – o kobiecości i męskości w obliczu starzenia się.”

Wystąpienie będzie próbą psychoanalityczno-kulturowego namysłu nad tym procesem, z odniesieniami do filmu Michaela Hanekego jako jednego z najgłębszych artystycznych obrazów tego tematu.

Czy w starzeniu się nadal dochodzi do spotkania męskości i kobiecości jako dwóch sposobów bycia? A może to, co było dialogiem, często opartym na napięciu erotycznym, różnicy i grze ról, z czasem zanika i pojawia się nowy rodzaj relacji: oparty na współczuciu, opiece, indywidualnym i wzajemnym doświadczaniu ciała, które traci seksualny powab i słabnie?

Dojrzewanie to przyjęcie płci. Wymaga zidentyfikowania się, wybrania „strony”, wejścia w świat społecznych i kulturowych symboli związanych z seksualnością. Wiek średni to czas podsumowań, kryzys prowadzący do przemiany albo maniackalnej ucieczki od prawdy o przemijaniu. Starzenie się to moment, w którym trzeba zaakceptować liczne utraty: sprawności, atrakcyjności, pełnionych funkcji i aktywności w ramach różnych społecznych ról.

W filmie „Miłość” Michaela Hanekego obserwujemy parę starszych ludzi, których relacja ulega głębokiej przemianie w obliczu choroby i postępującej degradacji ciała. To, co niegdyś było subtelną grą napięć i wzajemnych ról, zostaje zastąpione przez relację opiekuńczą, cielesną i brutalnie rzeczywistą. Miłość staje się próbą wytrzymania fizycznego i psychicznego rozpadu ukochanej osoby. Gesty czułości i troski – z pozoru proste – ujawniają pełnię napięcia między Erosem (pragnieniem więzi) a Tanatosem (nieuchronną śmiercią).

Film Hanekego ukazuje, że późna miłość nie jest ani powtórzeniem młodzieńczej namiętności, ani tylko sentymentalnym przywiązaniem. To spotkanie z bezradnością, zależnością, a także z lękiem i agresją – z tym, co w relacji najtrudniejsze, ale też najbardziej autentyczne.

Czasami starzenie się jest procesem powolnej rezygnacji i melancholii. Bywa również, że staje się przestrzenią transcendencji – przejścia do intymności, która wykracza poza kulturowe maski płci i ról. Film „Miłość” jest dostępny online na platformie Nowe Horyzonty i Max.

